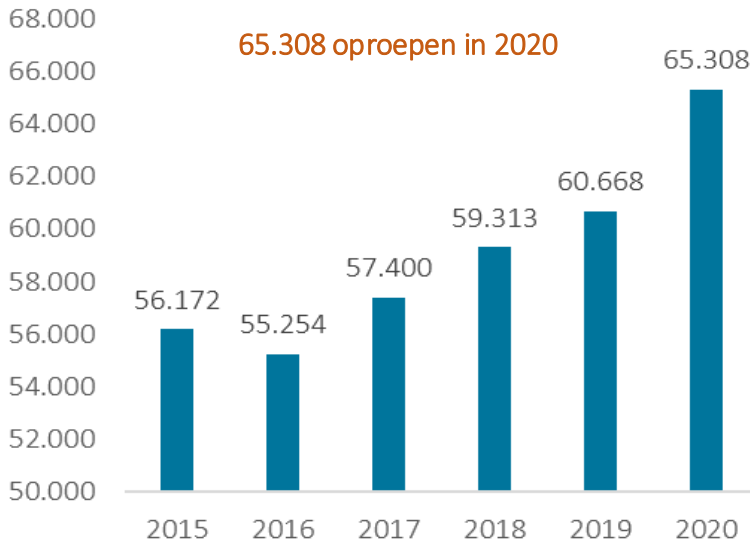

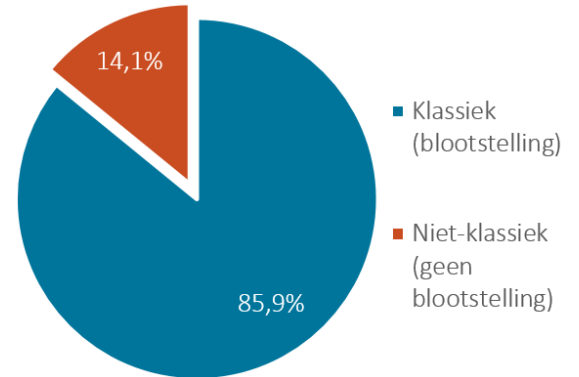
Antigifcentrum Jaaroverzicht 2020

Het Belgisch Antigifcentrum is hét referentie- én expertisecentrum voor toxicologie in België en Groothertogdom Luxemburg.
Het Antigifcentrum verstrekt 24/7 informatie en advies inzake toxicologische problemen aan publiek en zorgprofessionelen.

Aantal oproepen

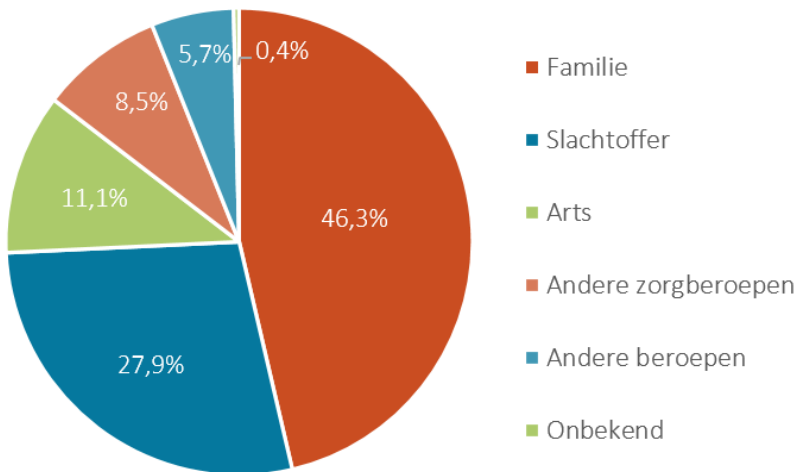

Soort Vraag

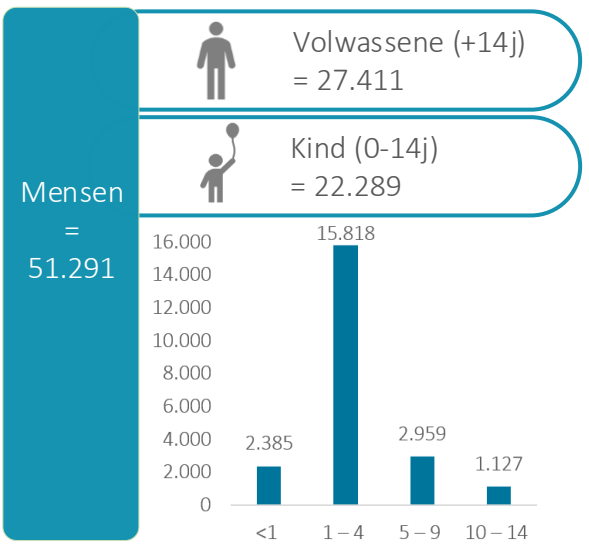

Het Antigifcentrum ontving in 2020 **56.106 (85,9%)** 'klassieke oproepen' of oproepen met een reële blootstelling aan een product. De resterende 9.202 oproepen (14,1%) waren informatievragen.

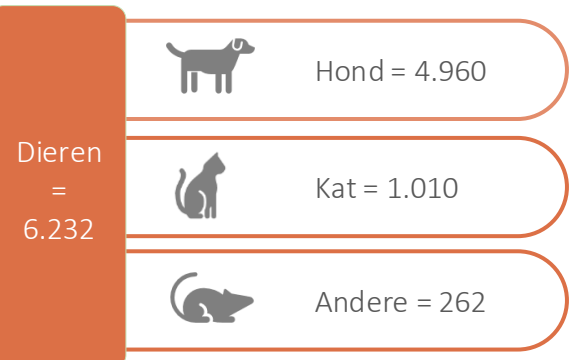
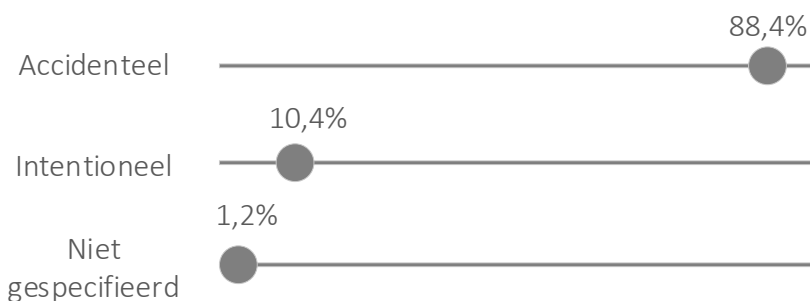
Wie belt er?

Slachtoffers

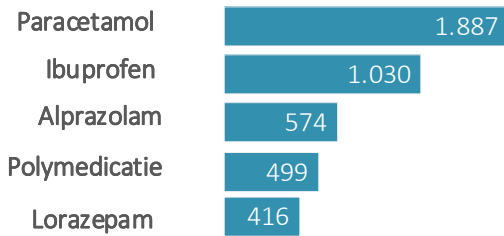
Omstandigheden

Voornaamste oorzaken van vergiftigingen: top 5 blootstellingen bij mensen 2020

1. Geneesmiddelen en medische hulpmiddelen

Top 5 blootstellingen humane geneesmiddelen

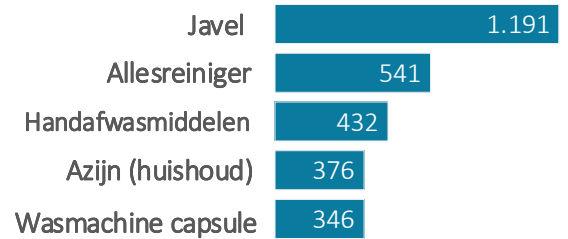
Er waren in totaal **12.363 volwassenen** en **6.868 kinderen** die een contact met menselijke geneesmiddelen hebben gehad.
In **39,6%** van de gevallen was de betrokken medicatie gericht op het zenuwstelsel.
Paracetamol vertegenwoordigde **8,2%** van de blootstellingen aan menselijke geneesmiddelen.

2. Chemische producten

Er waren in totaal **6.541 volwassenen** en **5.075 kinderen** die een contact met chemische producten hebben gehad.

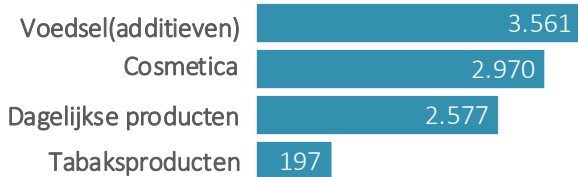
De reinigings-, verzorgings- en onderhoudsmiddelen (exclusief biociden) waren goed voor **41,4%** van de blootstellingen aan chemische producten. Daar mensen massaal thuis waren, was er meer aandacht voor hygiëne.

Top 5 blootstellingen chemische producten

3. Cosmetica, voedingsproducten, tabak en dagelijkse producten

Blootstellingen cosmetica, voedingsproducten, tabak en dagelijkse producten

Er werden in totaal **3.577 volwassenen** en **5.367 kinderen** blootgesteld aan cosmetica, levensmiddelen, tabak en dagelijkse producten.

In de groep voedingsproducten vormden **voedingssupplementen (29,9%)** en **alcoholische dranken (22,9%)** de meerderheid van de agentia.

Contacten met **cosmetica** kwamen in **overmaat bij kinderen** voor. In 2020 waren er **2.077 kinderen** betrokken bij contacten aan cosmetica en **782 volwassenen**.

Producten voor dagelijks gebruik bevatten onder andere **essentiële oliën (36,6%)** en **speelgoed (30,0%)**.

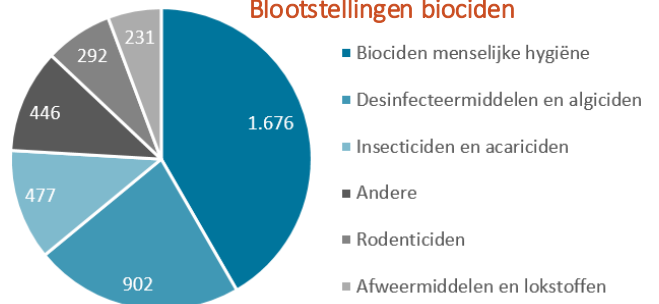
4. Biociden en producten voor gewasbescherming

Blootstellingen aan biociden waren goed voor **90,9%** van de blootstellingen in deze categorie.

Er waren in totaal **2.149 volwassenen** en **1.869 kinderen** voor wie het Antigifcentrum werd gecontacteerd omwille van een blootstelling aan biociden.

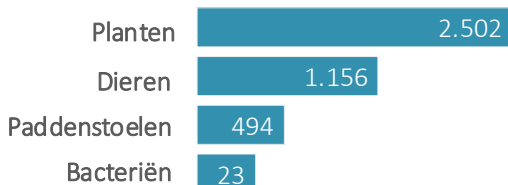
Er werden **299 volwassenen** en **70 kinderen** blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen.

Blootstellingen biociden

5. Levende organismen

Blootstellingen levende organismen

Planten bleven de grootste groep binnen deze categorie met **2.502 blootstellingen** in 2020. Planten werden gevolgd door dieren, schimmels (waaronder paddenstoelen) en bacteriën. Bij blootstellingen aan **dieren** ging het bijna in alle gevallen om (vermeende) **insectenbeten**. De meeste blootstellingen aan **bacteriën** kwamen in de zomer voor en waren voornamelijk blootstellingen aan **cyanobacteriën** (blauwalgen).

Opvallende bevindingen 2020

E-sigaretten

In 2020 zien we dat in 59,6 % van de gevallen kinderen het slachtoffer zijn van accidentele blootstellingen aan e-liquids / e-sigaretten en in 48,6 % van de blootstellingen bij kinderen bevatte het product nicotine. De orale blootstelling is de meest gerapporteerde blootstellingsweg bij kinderen tussen 1 en 4 jaar. Er kan meer dan één blootstellingsweg zijn per slachtoffer.

Blootstellingen e-sigaretten 2020

Blootstellingsweg	Volwassene	Kinderen			Totaal	
		<1	1-4	5-9	N	%
Oraal	12	4	32	1	49	75,3
Oculair	4	-	-	-	4	6,2
Cutaan	2	-	2	-	4	6,2
Inhalatie	8	-	-	-	8	12,3
Totaal blootstellingswegen	26	4	34	1	65	100,0
Totaal aantal gevallen	25	4	32	1	62	-

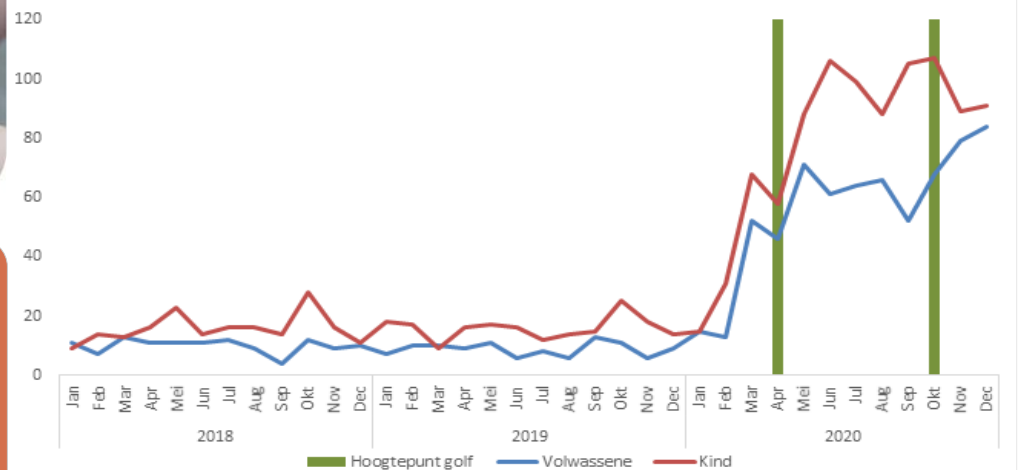
Peuters en jonge kinderen hebben door hun nieuwsgierigheid en exploratiegedrag een verhoogd risico op accidentele inname van nicotine. Bovendien zijn de zoete smaken en kleurrijke verpakkingen van de e-liquids aantrekkelijk voor kinderen. Zelfs een beperkte inname van nicotine kan (ernstige) neurologische, cardiale en respiratoire symptomen veroorzaken. Meerdere studies hebben het aantrekkelijk effect van kleurrijke verpakkingen aangetoond op kinderen. De American Academy of Pediatrics raadt daarom dan ook aan om geen kleurrijke verpakkingen meer te gebruiken voor e-liquids. Het invoeren van neutrale verpakkingen zou het aantal blootstellingen kunnen doen dalen. Daarnaast raden we ook aan om steeds de e-liquids / e-sigaretten op een kindveilige plaats weg te bergen.

Ontsmettingsmiddelen (biociden type 1)

Het aantal oproepen voor incidenten met alcoholhoudende handgels **vervijfvoudigde** vorig jaar (323 oproepen in 2019 tegenover 1.675 oproepen in 2020).

Ontsmettingsmiddelen (biociden type 1)

Het gebruik van alcoholhoudende handgels in de strijd tegen COVID-19 is belangrijk, maar heeft ook een keerzijde. In deze categorie vormen vooral oogspatten een bijzonder probleem, door de mogelijks ernstige gevolgen. In 2020 kreeg het Antigifcentrum 480 oproepen voor personen die spatten alcoholgel in de ogen kregen, waaronder 248 kinderen. Het inslikken van handgel kan bij kinderen dan weer tot een alcoholvergiftiging leiden. Voor kinderen die alcoholgel inslikten werden ruim 700 oproepen in 2020 genoteerd. We raden aan handgels en huishoudproducten omzichtig en voorzichtig te gebruiken en extra aandacht te hebben bij het gebruik bij kinderen.

Opdrachten van het Antigifcentrum

Info, advies en triage aan publiek en professionals

Het Antigifcentrum wenst gezondheidsschade na intoxicatie te minimaliseren en wil een rol spelen in de preventie van vergiftigingen. De permanentie is 24/7 bereikbaar en beantwoordt vragen van publiek en zorgprofessionals.

Datacentrum voor productsamenstellingen

Om de permanentie van het Antigifcentrum in staat te stellen nauwkeurig advies te geven over de behandeling van patiënten die aan allerlei producten zijn blootgesteld, is betrouwbare informatie over de samenstelling van deze producten nodig. De details van deze productsamenstellingen worden bewaard in een databank waar onze experts 24/7 toegang tot hebben.

Partner in wetenschappelijk onderzoek

Door het beantwoorden van meer dan 65.000 oproepen in 2020 en meer dan 2 miljoen oproepen in de loop der jaren, beschikt het Antigifcentrum over een unieke dataset inzake blootstellingen en toxicologie in België en Groothertogdom Luxemburg. Er worden jaarlijks verschillende onderzoeksprojecten gemaakt.

Antidota: Nationaal expertisecentrum en noodvoorraad

Het Antigifcentrum beschikt 24/7 over een noodvoorraad van een streng geselecteerd aantal antidota.

Toxicovigilantie: waak- en signaalfunctie

Deze opdracht houdt in situaties op te sporen waar een nieuw of onaanvaardbaar risico bestaat voor de gezondheid, gekoppeld aan het voorstellen van maatregelen aan de overheid om het risico onder controle te houden.

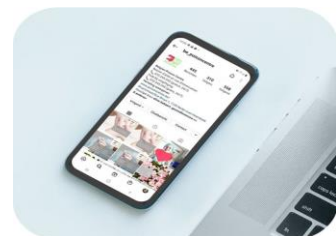

AGC Academy

Het Antigifcentrum houdt de vinger aan de pols van de wetenschappelijke evoluties op het gebied van de gezondheidszorg (beleid) en toxicologie via de deelname aan congressen, symposia en studiedagen.

Aanspreekpunt voor sensibilisering en preventie

Het communicatiebeleid van het Antigifcentrum is een onmisbaar instrument om het bestaan, de werking en de missie van het Antigifcentrum bekend te maken bij het grote publiek en de medische professionals. Dit door het gebruik van onze website, onze nieuwsbrief, de pers en onze sociale mediakanalen.

Partner in (inter)nationaal gezondheidsbeleid

Het Antigifcentrum is nauw geconnecteerd met het Groothertogdom Luxemburg. Luxemburgers kunnen steeds beroep doen op het Antigifcentrum op het nummer 8002-5500.

Als stichtend lid van het EAPCCT (European Association of Poisons Centres and Clinical Toxicologists) in 1964 is het Antigifcentrum actief betrokken bij de werking.

Afleveringen antidota 2020

Een antidotum is een geneesmiddel dat de verblijfstijd van een gif in het lichaam verkort en/of het effect van een gif op het lichaam verandert. Om snel het slachtoffer te kunnen helpen, heeft het Antigifcentrum steeds 24/7 een noodvoorraad van streng geselecteerde antidota ter beschikking. Deze worden gebruikt om vergiftigingen van bepaalde geneesmiddelen, paddenstoelen, metalen, cyanideverbindingen, toxische alcoholen en zenuwgassen te behandelen.

Antidotum	INN naam	Aantal afleveringen
Digifab®	Digoxine specifieke antilichamen	6
Fomepizole Serb®	4-methylpyrazole	6
Contrathion®	Pralidoxime	2
Legalon Sil®	Silibinine	2
Totaal		16

Het Antigifcentrum ontvangt een antidotum aanvraag.

De nodige formulieren worden ingevuld en het antidotum wordt zorgvuldig ingepakt voor transport.

Een transportbedrijf wordt opgebeld en het antidotum wordt opgehaald in het Antigifcentrum.

Het antidotum komt toe in het ziekenhuis van bestemming en wordt toegediend aan de patiënt.

Wat wordt er gevraagd bij een oproep?

Leeftijd van het slachtoffer: gaat het om een kind (gewicht?) of een volwassene?

Naam van het product dat de vergiftiging veroorzaakte?
Hou de verpakking van het betrokken product bij de hand.

De hoeveelheid van het product (aantal tabletten, thee- of soeplepels,...)?

Wat is er precies gebeurd: ongeval, poging tot zelfdoding,...?

De toestand van het slachtoffer: welke klachten of symptomen zijn er?

Eerste hulp bij vergiftiging

Bel het Antigifcentrum, wacht niet op ziekteverschijnselen.

Laat geen melk drinken: melk is geen tegengif.

Laat het slachtoffer niet braken, dit kan de toestand erger maken.

Bij spatten van een product in de ogen of op de huid, spoel altijd overvloedig en langdurig met water.

Voor dringende informatie en advies 24/7
gratis bereikbaar via
070/245.245 (België)
8002-5500 (Groothertogdom Luxemburg)

Niet-dringende vragen (GEEN blootstelling aan
product) kunnen ook via
medical.team@poisoncentre.be.

be_poisoncentre

@be_poisoncentre

www.facebook.com/agccap

Antigifcentrum – Centre Antipoisons

Secretariaat

T: 02 264 96 36

F: 02 264 96 46

Directie

Algemeen directeur

Dr. Anne-Marie Descamps

Adjunct-algemeen directeur

Prof. dr. Dominique Vandijck

Contactgegevens Antigifcentrum

Militair Hospitaal Koningin Astrid
Bruynstraat 1, 1120 Brussel

info@poisoncentre.be
www.antigifcentrum.be

070 245 245

Deze infographic toont enkele opvallende resultaten uit het Jaarverslag 2020 van het Antigifcentrum. Het volledige jaaroverzicht is te downloaden via www.antigifcentrum.be/publicaties-en-dossiers/jaarrapport. Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: "Jaaroverzicht 2020 Antigifcentrum, (2021), Belgisch Antigifcentrum."